גמ' מנא הני מילי דת"ר [א] ופר שני בן בקר תקח לחטאת [ב] אם בא ללמד שהן שנים הרי כבר נאמר [2] ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה מה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת שיכול שיהא [ג] חטאת קודמת לכל מעשה עולה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת אי פר שני יכול תהא עולה קודמת לחטאת לכל מעשיה ת"ל ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה הא כיצד דם חטאת קודמת לדם עולה מפני שמרצה: [ד] איברי עולה כו': (א) ואמאי מתנה קמייתא דמכפרה תיקדום והנך לא [ה] אמר רבינא הכא בחטאת הלוים עסקינן ואע"ג דכי עולה דמי קאמר רחמנא היא תיקדים במערבא אמרי הואיל והתחיל במתנות גומר: איבעיא להו דם [א]חטאת ואיברי עולה איזה מהן קודם דם חטאת קודם מפני שמרצה או דילמא איברי עולה קודמין מפני שהן כליל לאישים ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה לדם עולה הוא דקדים לאיברי עולה לא קדים אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת לאימורי חטאת הוא דקדים לדם חטאת לא קדים אלא [ב]מהא ליכא למשמע מינה [ו]: איבעיא להו [ג]דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא אימורי חטאת קודמין דקאתי מכח מכפר ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה דם חטאת הוא דקדים לדם עולה אבל אימורי חטאת לא אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת איברי עולה הוא דקדמי לאימורי חטאת אבל דם עולה לא אלא מהא ליכא למשמע מינה: איבעיא להו [ד]דם עולה ודם אשם איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא דם אשם קודם (דקאתי מכח) דמכפר ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה [ז] אבל דם אשם לא בדין הוא דאיבעי למיתני דם אשם ואיידי דבעא למיתני סיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת דאי תנא לאימורי אשם ה"א לאימורי אשם הוא דקדמי לאימורי חטאת לא קדמי מש"ה תנא חטאת ת"ש חטאת קודם לאשם חטאת הוא דקדמה ליה לאשם אבל עולה לא מאי לאו [ח] דם לא אאימורים דיקא נמי דקתני מפני שדמה ניתן [ט] ש"מ: חטאת קודמת כו': אדרבה אשם קדים שכן יש לו קיצבה אפ"ה ריבוי דמזבח עדיף: אשם קודם לתודה כו': אדרבה התודה ואיל נזיר קדמי שכן טעונין לחם אפ"ה קדשי קדשים עדיפי: תודה ואיל נזיר כו': אדרבה שלמים קדמי שכן ישנן בציבור כביחיד אפילו הכי [י] נאכלין ליום אחד עדיפי איבעיא להו תודה ואיל נזיר איזה מהן קודם תודה קדמה שכן טעונה ד' מיני לחם או דילמא איל נזיר קודם שכן יש עמו דמים אחרים ת"ש [ה]זו קודמת לזו שזו טעונה ד' מיני לחם וזו אינה טעונה אלא שני מיני לחם: השלמים קודמין לבכור כו': אדרבה בכור קודם שכן קדושתו מרחם ונאכל לכהנים אפ"ה מצות יתירות עדיפי: הבכור קודם כו': אדרבה מעשר קודם שכן מקדש [יא] לפניו ולאחריו אפ"ה קדושה מרחם עדיפא: מעשר קודם לעופות כו': אדרבה עופות קדמי שכן קדשי קדשים אפ"ה מין זבח עדיף אמר רבינא בר שילא [ו]אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים פסולין ותנא תונא מפני שהוא זבח [יב] וישנו קדשי קדשים דמיו ואימורין בשלמא אימורין ליתנהו בעופות אלא דם מיהא איתיה אלא לאו [יג] קמ"ל אימורין כי דמו מה דמו לפני זריקה אף אימורין קודם זריקה וקא קרי להו קדשי קדשים ומה דמו מיפסל ביוצא אף אימורין מיפסל ביוצא נימא מסייע ליה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים [ז]רבי יוחנן אמר [ח]כשר ר"ל אמר פסול רבי יוחנן אמר כשר הואיל וסופו לצאת ר"ל אמר פסול [ט]עדיין לא הגיע זמנו לצאת ע"כ לא פליגי אלא בבשר אבל באימורין לא [י]הוא הדין דבאימורין נמי פליגי והא דקא מיפלגי בבשר להודיעך כחו דר"ל דאפילו בשר דסופה לצאת אמר עדיין לא הגיע זמנו לצאת לימא כתנאי [יא]אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ר"א אומר [יב]אין מועלין בהן

גמ' מנהני מילי. דדם חטאת קודם לדם עולה ואיברי עולה קודמין לאימורי חטאת: ופר שני בן בקר. בחינוך הלוים כתיב בבהעלותך: כבר נאמר. בלותה פרשה ועשה את האחד חטאת. רישיה דקרא והלוים יסמכו את ידיהם וגו': יכול תקדום חטאת לעולה לכל מעשיה. כדכתיב ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה: ופר שני. משמע שיהא שני לו: מתנה קמייתא. דחטאת מכפרה ושלמה כפרה בדידה כדאמרן בפרק כ"ש (לעיל דף נב.) וכפר אע"פ שלא ניתן [יד] אלא אחת: דכי עולה דמיא. שלא הביאוה על חטא ואפ"ה (חטאת) קודם לעולה משום דשם [טו] חטאת קודם לעולה וה"ה לג' מתנות שבחטאת (ב): אימורי חטאת לא מכפרי שאין כפרה אלא בדם. דם עולה לאו כליל הוא דאין כליל אלא באישים אבל מכח כליל קאתי שהאיברים יהיו כליל: ה"ג או דילמא דם אשם קדים דמכפר: לאימורי חטאת לא קדמי. דחטאת חמורה מאשם כדקתני מתני': שדמה ניתן. אלמא באימורין קאי דאי בדם קאי שהיא ניתנת מיבעי ליה: יש לו קיצבה. לדמיו דכתיב [טז] (ויקרא ה) בכסף שקלים אבל חטאת כל (ג) דהו: שלמים ישנן בציבור. כבשי עצרת: דמים אחרים. חטאת ועולה באין עמו חובה: זו קודמת לזו. לעיל מיניה איירי בתודה ואיל נזיר: לפניו ולאחריו. דתנן [יז] קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין וילפינן בבכורות (דף ס.) מקראי: שכן קדשי קדשים. אפילו אכילת אדם שבהן קדשי קדשים הוא: פסולין. ואע"ג דלענין מעילה לפני זריקת דמים לא קדישי לענין איפסולי ביוצא קדשי קדשים ניהו: ותנא תונא. ותנא דידן סייעתא למילתא: אלא דם מיהא איתיה. ולא ה"ל למיתני אלא ואימוריו קדשי קדשים מה שאין כן בעופות אלא להכי נקט דמו בהדי אימוריו לאשמועינן דכי הדדי קדשי בשעה שזה קרוי קדשי קדשים קרוי גם זה קדשי קדשים: ומה דמו מיפסיל ביוצא אף אימוריו [יח] מיפסלו ביוצא. דהא קדשי קדשים קרי להו: ה"ג בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים חוץ לקלעים: הואיל וסופו לצאת. שהרי אוכלתן בכל העיר: לא הגיע זמנו לצאת. דאכתי לא אישתרי [יט] באכילה: ע"כ לא פליגי אלא בבשר. דההוא הוא דמכשר רבי יוחנן משום דסופו לצאת: הוא הדין דבאימורין. מכשר שזריקה עושה אותו [כ] קדשי קדשים. והאי דפריש [כא] משום דסופו לצאת הש"ס קמפרש ליה ולא מילתיה דרבי יוחנן היא: אין מועלין בהן. אפי' לאחר זריקה דלא מהניא בהו זריקה להכי למיקבעינהו במעילה: ואין

(ט) דם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה. הא דלא קאמר טעמא משום שדמה ניתן על ד' קרנות כדקאמר גבי אשם משום דכיון דדם עולה אתי מכח כליל כדאמר בגמרא לא סגי בטעמא דארבע קרנות: הכא בחטאת הלוים עסקינן. והא דקאמר מפני שמרצה כחטאת דעלמא: דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם. לא דמיא לבעיין דלעיל דמיירי במכפר וכליל גופייהו והכא איירי באותו שבא מכח כליל ומכח מכפר: דם עולה ודם אשם איזה מהן קודם. דם אשם ואיברי (א) עולה דם אשם קודם דאשם מכפר כחטאת א"נ פשיטא ליה דאיברי עולה קודמין לדם אשם מפני שהן כליל ולא דמי לאיברי עולה ודם חטאת דחשיב דם חטאת משום דהוי אל ד' קרנות: אבל עולה לא. דעל כרחין למעוטי עולה אתא דאי עולה קודמת לאשם ליתני עולה וכל שכן חטאת דהא דם חטאת קודם לדם עולה: לימא מסייע ליה בשר קדשים קלים כו'. תימה דלא מייתי סייעתא מברייתא דלעיל בפ' ב' (דף ט.) דקתני גבי קדשים קלים פרכסה וילתה לחוץ ותורה פסולה ואמרי' עלה ש"מ בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים פסולה ומשני דילמא כאליה ויותרת הכבד ושתי הכליות (פ):

והא דקא מיפלגי בבשר להודיעך כחו דר"ל. הוה מצי לאיפלוגי באימורין להודיעך כח דהיתירא:

עין משפט נר מצוה

ו א ב ג מיי' פרק ט מהלכות תמידין ומוספין הלכה ה:
ז ד מיי' שם הלכה ח:
ח ה מיי' פ"א מהל' פסוה"מ הלכה לג:
ט ו מיי' שם הלכה לג:
י ז מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה א:

◆

תורה אור השלם

1. וְלָקְחוּ פַּר בֶּן בָּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וּפַר שֵׁנִי בֶן בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת: במדבר ח, ח
2. וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וַעֲשֵׂה אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל הַלְוִיִּם: במדבר ח, יב

◆

מוסף רש"י

אלא מהא ליכא למשמע מינה. דודאי מתני' לאו כולה דיקא אלא חדא מנייהו דיקא, או רישא או סיפא, ויתנא איידך תנני הכוות ולא ידעינן הי מנייהו דיקא דנגמר מיניה (שבת קכא.). אימורי קדשים קלים. ממון בעלים הן ואין בהן מעילה לפני זריקה ולאחר לא הוקדשו, אבל לאחר זריקה דהוכררו אימורים לחלק גבוה יש מעילה באימורין, כדאמרינן בפרק כל הבשר כשופו (חולין קיז.) כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה שיצאו לפני זריקת דמים. שיצאו וחזרו וזרק דמן: אין מועלין בהן. דלא מהניא להו הך זריקה לגבר אותם לחלק גבוה. דאין זריקה מועלת ליוצא (מנחות מז.), דהוו כמו לפני זריקה, דזריקת יוצאה אינה מביאה אימורי קדשים קלים לידי מעילה כמו זריקה כשרה (מעילה ו.):

◆

שיטה מקובצת

הא כיצד דם חטאת וכו'. דכתיב ועשה את האחד חטאת, ועשייה דם משמע. [illegible]

◆

מסורת הש"ס

א) [תוספ' דפרה פ"א ה"ב, ת"כ ויקרא חובה פ"ג ה"ג], ב) [כריתות כה. וש"נ], ג) עי' לעיל כו. תד"ה דילמא, ד) ירוש' יומא פ"ו ה"ו, ה) [לקמן קד.], ו) [מנחות מז:] [מעילה ו:], ז) בכורות ס., ח) שייך לעמ' הקודם, ט) [ועי' היטב לעיל כו. תוד"ה דילמא].

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' כו' מפני שהן כליל ואימא מתנה קמייתא: (ב) רש"י ד"ה דכי עולה וכו' שבחטאת הס"ד ואח"כ מ"ה דקאתי מכח כליל לאימורי חטאת: (ג) ד"ה יש לו וכו' כל דהו הס"ד ואח"כ מ"ה ישנן בצבור שלמים:

◆

גליון הש"ס

גמ' מהא ליכא למשמע מינה. תמוה לי דילמא מכניס פרים ויטול להקדים למי שירצה ואין הדיוקים סותרים אהדדי וצ"ע:

◆

שינויי נוסחאות

א] דת"ר רבי אומר ופר (כתה"י ושיטה). וכ"ה בתו"כ כפ' ויקרא כפרשה דפר כהן משיח רבי אומר מה ת"ל (גליון): ב] לחטאת מה ת"ל אם ללמד כו' (שיטה). נ"א לחטאת מה ת"ל לפי שנא' ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה יכול תהא חטאת קודמת לעולה לכל דבריה ת"ל ופר כו' [illegible]: ג] שתהא (כתה"י ושיטה): ד] [illegible] ואח"כ נ"ל איברי עולה קודמין לאימורי חטאת מפני שהן כליל לאישים, ואימא מתנה קמייתא וכו' (שיטה): ה] לא ניקדמו אמר (כתה"י ושיטה): ו] בכ"י נוסף והנא ספוקי מספקא ליה ושיירה: ז] בכתה"י נוסף דם חטאת הוא דקדים לדם עולה [illegible] ואם איתא ניתני אשם וכל שכן חטאת, משום דקא בעי מיתנא סיפא כו': ח] מאי לאו בדם לא באימורים [illegible]: ט] ניתן ולא קתני מפני שהיא ניתנה ש"מ [illegible]: י] [illegible] איבעיא וכו' [illegible]: יא] מקדש [illegible] לפניו כו' [illegible]: יב] זבח ויש בו קדשי קדשים דמו ואימוריו [illegible]: יג] לאו הא קמ"ל דאימורין כי דמו [illegible]: יד] נ"ל נתן [illegible]: טו] דשם חטאת עלה וה"ה לג' כו' כצ"ל [illegible]: טז] דכתיב ביה בכסף שקלים כצ"ל [illegible]: יז] אימוריו לפני זריקה מיפסלו [illegible]: יח] אישתרי בשר באכילה [illegible]: יט] אותן [illegible]: כ] דפריש טעמא משום [illegible]: כא] ואיברי עולה לא מיבעיא ליה דהיינו בעיא דלעיל דם חטאת ואיברי עולה דאשם מכפר וכו' כנ"ל [illegible]

◆

שיטה מקובצת (המשך)

[illegible]

[illegible]